

РЕШЕНИЕ

№ 2014

гр. София, 25.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на шести април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Татяна Д.

Членове: Райна Мартинова
ЛЮБОМИР ИЛ. ИГНАТОВ

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Татяна Д. Въззивно гражданско дело № 20211100508147 по описа за 2021 година

С решение от 17. 02. 2021 год., постановено по гр. д. № 48353/2017 год. на СРС II ГО 76 състав са отхвърлени искове, срещу С. ИВ. ХР. и ИВ. АЛ. ХР., предявени от Т.С. ЕАД, по чл. 124 ал. 1 вр. чл. 415 ал. 1 ГПК вр. чл. 150 ЗЕ и 86 ЗЗД да се признае за установено, че дължат при условия на разделност исковите суми и за процесните периоди, като неоснователни. Оставено е без уважение искането на адвокат Д. и адвокат Л. за присъждане на адвокатски хонорар.

Решението е постановено при участие на трето лице помагач на страната на ищеца Т.С. ЕООД.

Недоволен от така постановения неблагоприятен за него резултат ищецът предявява въззивна жалба, като прави оплаквания решението да е неправилно, постановено в нарушение на материалния закон, необосновано.

Районният съдия е приел, че от правна страна за пълнота давността е 3 години, считано от 26. 06. 2017 год., като не е покрит от давност, предвид падежа, и периодът от 01. 05. 2017 год. Целият период, който не е покрит с давност е признат, като по него има влязла в сила заповед и издаден изпълнителен лист. Това означава, че е признато и наличие на облигация, по арг. от чл. 237 ал. 4 ГПК. Лихвата, която би се дължала за периода, покрит с давност, не би могла да се присъди, тъй като за тази претенция ищецът е загубил правото за държавна/съдебна защита.

Районният съдия е приел, че възражението на ответника за погасяване на предявените искове по давност е основателно.

В раздел VII ОУ, 2008 год. чл. 32 ал. 1 са определени ред и срок, по които ответниците клиенти на топлинна енергия са длъжни да заплащат месечните дължими суми за топлинна енергия, а именно в 30 дневен срок след изтичане на периода, за който се отнасят. В чл. 33 ал. 2 ОУ 2014 год. е уговорено плащане по обща фактура.

Моли за постановяване на решение, с което съдът да отговори обжалваното решение в съответната част, като неправилно и незаконосъобразно и да постанови друго за уважаване на въззивната жалба и предявените искове изцяло.

Претендира разноски пред настоящата инстанция, както и възнаграждение за един юрисконсулт.

В писмени отговори, ответниците излагат становища, че решението е правилно, законосъобразно, съобразено и с актуалната съдебна практика, моли се за неговото потвърждаване.

С решението е прието, че главницата следва да се коригира с посочен процент, означаващо, че няма дължима, непогасена по давност сума. Клаузата на ОУ на ищеца за обща половингодишна изравнителна фактура представлява хипотеза на неравноправна клауза, тъй като тя има смисъл, само доколкото разтяга периода, непокрит от погасителната давност, а последната е уредена с императивни правни норми. Същото се отнася и до тази на чл. 32 ОУ, цитирана е практика на ВКС.

Претендират се разноси в размер на по 360 лева адвокатски хонорар пред въззивната инстанция.

Въззивният съд е постановил разпореждане по чл. 267 ГПК на 01. 07. 2021 год.

Страните не са заявили пред въззивната съдебна инстанция доказателствени искания, попадащи в обхвата на чл. 266 ГПК.

Отговор от третото лице помагач на страната на ищеца на въззивната жалба не е депозиран.

Съдът, като прецени всички доказателства по делото и доводите на страните по вътрешно убеждение, съобразно нормата на чл. 12 ГПК, намира за установено следното от фактическа и от правна страна :

Жалбата е допустима, като подадена в законоустановения срок, от надлежна страна, при наличие на правен интерес и против подлежащ на обжалване съдебен акт, който е валиден и е допустим в обжалваната част – при осъществената служебна проверка, съобразно чл. 269 изр. 1 ГПК.

По останалите въпроси въззивният съд е ограничен от посоченото в жалбата, според изр. 2 на същата правна норма.

По тези въпроси, настоящият съдебен състав намира решението и да е правилно, на следните съображения :

Рамките на въззивната жалба определят предмета на спора, обект на съдебен контрол от въззивната съдебна инстанция.

Според тези граници ищецът е недоволен от решението, освен в отхвърлителната част за главница и разноси, и в частта за лихва за забава.

Според задължителни за съдилищата разяснения, дадени с Тълкувателно решение № 3/2011 г. на ВКС по тълк. дело № 3/2011 г., ОСГТК, понятието "периодични плащания" по смисъла на чл. 111, б. "в" ЗЗД се характеризира с изпълнение на повтарящи се задължения за предаване на пари или други заместими вещи, имащи един правопораждащ факт, чието падеж настъпва през предварително определени интервали от време, а размерите на плащанията са изначално определени или определяеми без да е необходимо периодите да са равни и плащанията да са еднакви. В този смисъл и по аргумент от чл. 155 и чл. 156 ЗЕ вземанията на топлофикационното дружество съдържат всички гореизброени признаци, поради което са периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. "в" ЗЗД.

С решението по възражението за давност са изложени ясни и конкретни мотиви, с които въззивният съд се солидаризира, не следва преповтарянето им, и се препраща към тях съобразно правомощията на въззивната съдебна инстанция по чл. 272 ГПК.

Първоинстанционният съд е отхвърлил претенциите на ищеца в размер и за период, приемайки по възражение на ответника за изтекла погасителна давност за главницата по чл. 111 б. „в” ЗЗД, че ВКС е приел в практиката си тригодишната давност, с която съдът ще се съобрази поради инстанционния контрол.

Съдебната практика, посочена от районния съдия е задължителна за всички съдилища, ерго и за настоящия въззивен съдебен състав.

Съдът е отхвърлил предявените искове, доколкото е приел в мотивите на решението, че дължимите суми са погасени по давност на основание чл. 111 ЗЗД. С решението съдът е приел, че възражението на ответника за погасяване на предявените искове по давност е основателно. Заявлението по чл. 410 ГПК е подадено на 26. 06. 2020 год., районният съдия счита, че вземанията, станали изискуеми три години преди тази дата, са погасени по давност.

Според чл. 116 б. б пр. 1 ЗЗД, давността се прекъсва с предявяване на иск.

В случая тригодишната давност е изтекла за вземанията, чиято изискуемост е настъпила преди 16. 05. 2014 год., както правилно е извел правен извод районният съдия.

Според правната норма на чл. 155 ал. 1 т. 1, съответно т. 2 от Закона за енергетиката, „Чл. 155. (1) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 08.09.2006 г., изм. - ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) Клиентите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост, заплащат консумираната топлинна енергия по един от следните избрани от тях начини:

1. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 08.09.2006 г., изм. - ДВ, бр. 35 от 2015 г., в сила от 15.05.2015 г.) на 11 равни месечни вноски и една изравнителна вноски;

2. на месечни вноски, определени по прогнозна консумация за сградата, и една изравнителна вноски;“,

тоест правилно е прието от районния съдия, че задълженията на потребителите за заплащане на месечни вноски, равни или прогнозни – не са зависими от изравнителния резултат в края на съответния отчетен период, а имат самостоятелен характер.

Съобразно ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 3 ОТ 18.05.2012 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 3/2011 Г., ОСГТК НА ВКС, ПОНЯТИЕТО "ПЕРИОДИЧНИ ПЛАЩАНИЯ" ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 111, Б. "В" ОТ ЗАКОНА ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ДОГОВОРИТЕ СЕ ХАРАКТЕРИЗИРА С ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОВТАРЯЩИ СЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ПРЕДАВАНЕ НА ПАРИ ИЛИ ДРУГИ ЗАМЕСТИМИ ВЕЩИ, ИМАЩИ ЕДИНЕН ПРАВОПОРАЖДАЩ ФАКТ, ЧИИТО ПАДЕЖ НАСТЪПВА ПРЕЗ ПРЕДВАРИТЕЛНО ОПРЕДЕЛЕНИ ИНТЕРВАЛИ ОТ ВРЕМЕ, А РАЗМЕРИТЕ НА ПЛАЩАНИЯТА СА ИЗНАЧАЛНО ОПРЕДЕЛЕНИ ИЛИ ОПРЕДЕЛЯЕМИ БЕЗ ДА Е НЕОБХОДИМО ПЕРИОДИТЕ ДА СА РАВНИ И ПЛАЩАНИЯТА ДА СА ЕДНАКВИ. „Вземанията на топлофикационни, електроснабдителни и водоснабдителни дружества, както и на доставчици на комуникационни услуги също съдържат изброените признаци на понятието, поради което са периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. "в" ЗЗД и за тях се прилага тригодишна давност. Задълженията на потребителите на предоставяните от тези дружества стоки и услуги са за изпълнение на повтарящи се парични задължения, имащи единен правопораждащ факт - договор, чиито падеж настъпва през предварително определени интервали от време, а размерите им са изначално определяеми, независимо от това дали отделните плащания са с еднакъв или различен размер. Според чл. 155 и чл. 156 от Закона за енергетиката потребителите на топлинна енергия заплащат цената, определена предварително и известна на страните по договора, на месечни вноски. Предвидени са различни системи за плащане на действително потребеното количество енергия - на 10 равни месечни вноски и две изравнителни вноски; на месечни вноски, определени по прогнозна консумация за сградата и една изравнителна вноски; по реална месечна консумация, като във всички случаи се касае за периодични плащания.“.

Процесният период е от м. 05. 2016 год. – м. 04. 2019 год. за главница стойност на топлинна енергия. Приложими са Общи условия на дружеството от 2014 год. Няма съмнение, че според чл. 33 ал. 1 от тези ОУ, 2014 год. купувачите на топлинна енергия са длъжни да заплащат месечните дължими суми за топлинна енергия в 30 дневен срок от датата на публикуването им в интернет страница на продавача. Според чл. 33 ал. 1 ОУ от 2016 год., клиентите са длъжни да заплащат тези суми по чл. 32 ал. 1 в 45 дневен срок след изтичане на периода, за който се отнасят.

Константната съдебна практика е, че неоснователно е и оплакването на въззивника-ищец относно погасителната давност и приложението на ОУ на ищеца. Съгласно чл. 155, ал. 1, т. 1 или т. 2 ЗЕ задълженията на потребителите за заплащане на месечни вноски /равни или прогнозни/ не са в зависимост от изравнителния резултат в края на съответния отчетен период, а имат самостоятелен характер. Изравнителният резултат не влияе на дължимостта на месечните вноски в установените за тях срокове, а до възникване на ново вземане в полза на една от страните по облигационното отношение в размер на разликата между начислената суми по прогнозните вноски и стойността на действително доставеното количество топлинна енергия, отчетено в края на периода. В зависимост от това дали начислените прогнозни месечни вноски са в по-голям или по-малък размер от стойността на действително доставеното количество топлинна енергия, отчетено в края на периода, то това ново вземане възниква в полза на потребителя или в полза на топлопреносното предприятие. Осъществено от ищеца фактуриране на консумираното количество топлинна енергия въз основа на действителното потребление по реда на чл. 32, ал. 2 от Общите условия не променя момента на изискуемостта на месечните вноски /равни или прогнозни/.

Определянето на срок за изпълнение на задълженията в общата фактура и срока за плащане по чл. 33 от ОУ от 2014 г., с който жалбоподателят свързва началния момент, от който започва да тече погасителната давност, няма действие по отношение на ответниците - арг. чл. 20а, ал. 2 ЗЗД, и не променя началото на давностния срок, който тече от първо число на месеца след този, за който е доставена ТЕ. Ето защо давността върху прогнозните вземания за цената на ТЕ помесечно до датата, която е приел и районният съдия, е погасено по давност. Главното вземане 3 години преди датата на подаване на заявлението на 26. 06. 2020 год. за периода м. 05. 2016 год. – 30. 04. 2017 год. е погасено по давност.

Въззивният съд намира, че вземанията на ищеца, дължими до три години преди датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение са погасени по давност.

Ето затова ответникът не дължи на дружеството стойността на незаплатената топлинна енергия, доставена му за този период в приетите от районния съдия стойности.

Изложеното обуславя потвърждаване като правилно на решението в обжалваната част, в която искът е отхвърлен за процесната сума и период, като погасен по давност, рефлектиращо в същия аспект и върху претенцията за лихва върху тази главница, като акцесорна и несамостоятелна, консекутивно следваща съдбата на главната такава, а същото важи и по отношение на претенцията за разноски.

Поради съвпадането на крайните изводи на въззивния съд с тези на първоинстанционния съд по отношение на предявения иск, въззивната жалба на ищцовото дружество следва да бъде оставена без уважение като неоснователна, а обжалваното с нея решение на Софийски районен съд, в атакуваните му части, следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

„По съществения материалноправен въпрос, свързан с приложение института на погасителната давност е формирана трайна съдебна практика. С решение № 111/08.10.2010 г. по т. д. № 1068/2009 г. на ВКС, ТК, I отделение; решение № 173/28.10.2009 г. по т. д. № 1095/2009 г. на ВКС, ТК, II т. о.; решение № 168/22.12.2009 г. по т. д. № 408/2009 г.; решение № 31/09.09.2010 г. по т. д. № 400/2009 г. на ВКС, ТК, II отделение, всички постановени по реда на чл. 290 от ГПК и съставляващи, според разясненията в т. 1 от Тълкувателно решение № 1/19.02.2010 г. на ОСГТК на ВКС, задължителна практика по смисъла на чл. 280, ал. 1, т. 1 от ГПК. С посочените решения е прието, че вземанията за потребена топлинна енергия са такива за периодични плащания, поради което се погасяват с изтичането на тригодишна погасителна давност /чл. 111 б. „в“ ЗЗД/. Различният размер на всяка месечна вноска не променя периодичния характер на вземането за нея, защото то произтича от повтарящи се еднородни задължения с посочен в Общите условия падеж.“, Решение № 71/23. 06. 2011 год. по т. д. № 628/2010 год., Т. К., I Т. О. на ВКС, в производство по чл. 290 ГПК.

Следва да се отбележи, че районният съдия се е позовал в решението си, за да достигне до основния решаващ извод, именно на съдебната практика на ВКС, която е и задължителната за всички съдилища, включително за настоящия съдебен състав.

Законосъобразен е изводът на районния съдия за приложение на тригодишна погасителна давност - чл. 111 б. „в“ ЗЗД.

В тази насока е налице произнасяне на Върховния касационен съд, след допуснато касационно обжалване - решение № 168/22. 12. 2009 год. по т. д. № 408/2009 год., което е постановено по реда на чл. 290 ГПК, което се отнася точно за договора за доставка на топлинна енергия. Взето е предвид при изчислението на дължимите суми от районния съдия, че установителният иск се счита предявен от датата на заявлението, аргумент от чл. 422 ал. 1 ГПК.

Практиката по чл. 290 ГПК е задължителна за съдилищата, изводите на районния съдия не са в нейно отклонение - напротив, същата се прилага и от настоящия въззивен съдебен състав.

Насетне, „С определение № 539 от 30.06.2009 г. по т.д. № 180/2010 г. на ВКС, I Т.О. обжалваното въззивно решение е допуснато до касационен контрол на основание чл. 280, ал. 1, т. 2 ГПК за произнасяне по значимия за изхода на делото въпрос за вида на вземанията, с оглед с каква давност ще се погасяват при бездействие на кредитора да ги упражни, поради постановяването му в противоречие с решение № 1206 от 30.10.2008 г. по гр. д. № 5498/2007 г. на ВКС, V Г.О. С него е прието, че вземането на водоснабдителното дружество за стойността на предоставената услуга по доставка на вода, пречистване и отвеждане на канални води няма характер на периодично плащане. Касационната жалба е неоснователна. По този въпрос е формирана трайна съдебна

практика. С решение № 111 от 08.10.2010 г. по т. д. № 1068/2009 г. на ВКС, I Т. О., решение № 173/28.10.2010 г. по т. д. № 1095/2009 г. на ВКС, II Т. О. и решение № 168 от 22.12.2009 г. по т. д. № 408/2009 г. на ВКС, II Т. О., всичките постановени по реда на чл. 290 ГПК, е прието, че вземанията за потребената топлинна енергия са такива за периодични плащания, поради което се погасяват с изтичането на тригодишна погасителна давност /чл. 111, б. "в" ЗЗД/. Различният размер на всяка месечна вноса не променя периодичния характер на вземането за нея, защото то произтича от повтарящите се еднородни задължения с посочен в Общите условия падеж. Изводите на Бургаския окръжен съд за периодичния характер на вземането на "Т." Е., подлежащо на погасяване с изтичане на тригодишна погасителна давност /чл. 111, б. "в" ЗЗД/, са направени в унисон с посочената по-горе практика на ВКС, която представлява задължителна такава по смисъла на т. 2 ТР 1-2010-ОСГКТ. По тези съображения обжалваното въззивно решение ще следва да бъде оставено в сила.", Решение № 172/23. 12. 2010 год. по т. д. № 180/2010 год., Т. К., I Т. О. на ВКС на РБ.

Наред с горното и още : „Противоречието в практиката касаторът основава на: Решение № 1206 от 30.10.2008 г. по гр. д. № 5498/2007 г. на Гражданска колегия на ВКС, състав на V г. о., което е постановено по реда на ГПК (отм.); Решение от 25.09.2009 г. по гр. д. № 23961/2006 г. на С. районен съд, 46 с-в; Определение № 445/22.07.2009 г. по т. д. № 441/2009 г. на ВКС, ТК, както и на ТР № 122/01.12.1986 г. на ВС на НРБ. Ответникът по касация Б. Г. не е депозирал отговор по реда и в срока на чл. 287, ал. 1 ГПК. Основанията по чл. 280, ал. 1, т. 2 ГПК не са налице. По поставения в настоящото производство материалноправен въпрос: "Помесечните задължения на потребителите на топлинна енергия към топлоснабдителните дружества, съставляват ли периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. "в"ЗЗД и прилага ли се 3- годишната погасителна давност по отношение на тях" е налице задължителна съдебна практика - Решение № 168 от 22.12.2009 г. по т. д. № 408/2009 г. на ВКС-ТК, II т. о., постановено по реда и на основание чл. 290 ГПК. С това решение е отстранено съществуващото противоречие в съдебната практика. Крайните изводи на С. градски съд съвпадат с тълкуването на ВКС в посоченото задължително съдебно решение на II т. о., поради което не са налице основанията по т. 2 и т. 3 на чл. 280, ал. 1 ГПК. Ще следва да се отбележи и това, че ТР № 122 от 01.12.1986 г. с което ВС на НРБ се е произнесъл по служебното произнасяне по връщане на разменените престации в хипотезата на чл. 88, ал. 1 вр. чл. 87, ал. 3 ЗЗД няма отношение към настоящия спор.", Определение № 1/05. 01. 2012 год. по т. д. № 220/2011 год., Т. К., I Т. О. на ВКС на РБ.

Сочените с въззивната жалба решение от 28. 07. 2009 год. по гр. д. № 3215/2008 год., СГС, ВО, II-в състав, решение от 05. 02. 2010 год. по гр. д. № 2417/2009 год., СГС, II-а въззивен състав, са такива, които не съставляват задължителна съдебна практика, дори не са незадължителна практика на ВКС на РБ, доколкото от посочването им може да се направи извод, че са на равен по степен на настоящия съд съд, тъй като не са и приложени с въззивната жалба, а настоящият съдебен състав основава решението си върху приетите от същия за установени обстоятелства по делото и върху закона – и Решение № 72/12. 03. 2010 год. по гр. д. № 905/2009 год., Г. К., II Г. О. на ВКС на РБ : „Решението страда от неправилност, когато е постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила, вменияващи задължение на съда да основе решението си върху установени по делото обстоятелства, съгласно чл. 235 ал. 2 ГПК.”.

Изложеното дотук обуславя потвърждаване на първоинстанционното решение в обжалваните части спрямо главницата на претендираното вземане от страна на ищеца против ответника, съответно спрямо лихвата върху същата главница, което пък, от своя страна, предполага липса на основание за коригиране на първоинстанционния съдебен акт и в частта на присъдените разноски. Районният съдия е оставил без разглеждане искания по чл. 248 ГПК с нарочни определения от 01. 04. 2021 год., към мотивите на които съответно се препраща, както и към тези на основното решение, изводите в които се споделят от въззивния съд и частните жалба следва да се отхвърлят.

При така сложения се изход на делото, претенцията на въззивника – ищец – за разноски пред въззивен съд за съдебни разноски и юрисконсултско възнаграждение, е неоснователна поради акцесорния си характер и с консекутивно на главното искане ефект такова.

Всеки ответник е претендирал за реално сторени разноски пред въззивен съд своевременно, поради което такива му се следват в размер на 360 лева – адвокатско възнаграждение за един адвокат, което с оглед процесуалното поведение не се явява прекомерно по размер, по въззивната жалба депозирания отговор. По частните жалби, които се отхвърлят разноски не се следват на ответниците.

Предвид размерите на обжалваемите интереси, настоящето решение не подлежи на касационно обжалване, съобразно с ограничението по чл. 280 ал. 2 ГПК.

По изложените мотиви, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 17. 02. 2021 год., постановено по гр. д. № 48353/2017 год. на СРС II ГО 76 състав, както и определения № 20083664 и 20084275 от 01. 04. 2021 год. по чл. 248 ГПК.

ОСЪЖДА Т.С. ЕАД,ЕИК **** да заплати на С. ИВ. ХР. ЕГН ***** и ИВ. АЛ. ХР. ЕГН ***** разноси в размер по на 360 лева, представляващи адвокатски хонорар пред въззивната инстанция за всеки по един адвокат.

Решението е постановено при участие на трето лице помагач на страната на ищеца Т.С. ЕООД.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____